

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta (HE 98/2017 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- vanhempi hallitussihteeri Joni Hiitola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- palvelukeskuksen lakimies Jari Rantala, Suomen ortodoksinen kirkollishallitus

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ortodoksisesta kirkosta annettua lakia. Äänioikeusikärajaa seurakuntavaltuuston ja kirkkoherran vaaleissa ehdotetaan alennettavaksi 18 vuodesta 16 vuoteen. Kirkolliskokouksen toimikausi ehdotetaan pidennettäväksi kolmesta vuodesta neljään vuoteen. Lakiin lisättäisiin säännökset, jotka koskevat toimivaltaa neuvotella ja sopia niiden työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista, joiden tehtävänä on edustaa työnantajaa kirkon ja seurakuntien työntekijöiden palvelussuhteen ehtoja koskevissa asioissa. Lisäksi lakiin tehtäisiin tekniset muutokset, jotka johtuvat lainoppineen kirkkoneuvoksen tehtävän lakkauttamisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotetuilla muutoksilla saatetaan voimaan ortodoksisen kirkon keskushallintoa ja palvelukeskuksen organisaatiota koskevat hallinnolliset ja rakenteelliset uudistukset, jotka liittyvät koko kirkon hallinnon uudistamiseen. Tämän lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan muun muassa seurakunnanvaltuuston ja kirkkoherran vaalien äänioikeusikärajan alentamista ortodoksisessa kirkossa 18 vuodesta 16 vuoteen. Tavoitteena on tältä osin turvata nuorille nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa seurakuntien toimintaan ja hallintoon. Muutoksen arvioidaan lisäävän nuorten kirkollista äänestysaktiivisuutta. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on tehty vastaava muutos seurakuntavaalien äänioikeusikärajan vuonna 2009.

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2017 vp

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin teknisin muutosehdotuksin.

Valiokunta on tehnyt tekniset korjaukset lakiehdotuksen 48 §:n 1 ja 3 momenttiin sekä 108 §:n 1 momenttiin. Mainituissa säännöksissä on saadun selvityksen mukaan tarkoitus edelleen käyttää käsitteitä seurakunnanvaltuusto ja kirkollishallitus, eikä niitä ole tarkoitus muuttaa. Lisäksi valiokunta on tehnyt teknisen korjauksen 30 §:n 1 momentin 1 kohtaan.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 98/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

ortodoksisesta kirkosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006) 11, 30, 33, 48 ja 108 § seuraavasti:

11 §

Jäsenten valinta ja toimikausi

Kirkolliskokouksen jäsenten vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta. Papiston, kanttoreiden ja maallikoiden edustajat valitaan erillisillä salaisilla vaaleilla vaalialueittain.

Jäsenten toimikausi alkaa vaalia seuraavan kesäkuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.

30 §

Kokoonpano

Kirkollishallituksen jäseniä ovat:

- 1) arkkipiispa;
- 2) muut hiippakuntien piispat; sekä

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2017 vp

3) kirkolliskokouksen neljäksi kalenterivuodeksi valitsevat neljä kirkollishallinnon asiantuntijajäsentä.

Käsiteltäessä piispan, palvelukeskuksen johtajan, palvelukeskuksen lakimiehen tai muun sellaisen työntekijän palvelussuhteen ehtoja koskevaa asiaa, jonka tehtävänä on edustaa työnantajaa kirkon ja seurakuntien työntekijöiden palvelussuhteen ehtoja koskevissa asioissa, asian käsittelyyn kirkollishallituksessa osallistuvat vain 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut kirkollishallinnon asiantuntijajäsenet.

33 §

Tehtävät

Kirkollishallituksen tehtävänä on, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä:

- 1) hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa;
- 2) antaa kirkolta pyydetty lausunnot, jollei lausunnon antaminen ole säädetty kirkolliskokouksen tehtäväksi;
- 3) valmistella asiat kirkolliskokoukselle;
- 4) huolehtia kirkolliskokouksen päätösten täytäntöönpanosta;
- 5) ohjata ja valvoa kirkolliskokouksen sen yhteyteen perustamien toimielinten työtä;
- 6) valvoa kirkon ja seurakuntien etua työmarkkina-asioissa, ohjata kirkon ja seurakuntien työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkaa, neuvotella ja sopia kirkon ja seurakuntien puolesta niiden työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista työehtosopimuslaissa (436/1946) säädettyssä järjestyksessä sekä neuvotella ja sopia kirkon ja seurakuntien puolesta piispojen, palvelukeskuksen johtajan, palvelukeskuksen lakimiehen ja muiden sellaisten työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista, joiden tehtävänä on edustaa työnantajaa kirkon ja seurakuntien työntekijöiden palvelussuhteen ehtoja koskevissa asioissa;
- 7) huolehtia kirkollishallitukselle 73 ja 74 §:n mukaan kuuluvista kirkonkirjojen pitämiseen liittyvistä tehtävistä;
- 8) määrätä kirkon yhteisistä kolehdeista;
- 9) hoitaa ne tehtävät, jotka eivät kuulu kirkon muulle viranomaiselle.

Kirkollishallitus valvoo kirkon etua, edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä.

48 §

Äänioikeus ja äänioikeutettujen luettelo

Kaikilla 16 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on seurakunnanvaltuuston ja kirkkoherran vaalissa yhtäläinen äänioikeus. Seurakunnanvaltuuston vaalissa äänestävän on oltava 16 vuotta täyttänyt viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä ja kirkkoherran vaalissa äänestävän viimeistään hakuajan päättymispäivänä.

Äänioikeutta käytetään seurakunnanvaltuuston vaalissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan jäseneksi viimeistään 31 päivänä elokuuta, ja kirkkoherran vaalissa siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään hakuajan päättymispäivänä. Jos seurakunta jakaantuu useampaan vaalialueeseen, äänioikeutta käytetään sillä vaalialueella, jonka alueella äänioikeutetulla on kotikunta edellä tarkoitettuna päivänä.

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2017 vp

Jos valituksen johdosta tai 55 §:n mukaan on määrätty uusi vaali, seurakunnanvaltuuston vaalissa äänestävän on oltava täyttänyt 16 vuotta viimeistään uuden vaalin ensimmäisenä vaalipäivänä ja kirkkoherran vaalissa äänestävän viimeistään hakuajan päättymispäivänä. Äänioikeutta käytetään uudessa vaalissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan jäseneksi viimeistään 60 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

108 §

Työntekijöiden kelpoisuusvaatimukset

Jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten suorittamiseen sekä diakoniaan tai opetukseen liittyvissä tehtävissä työskentelevän sekä ortodoksiseen uskoon ja kirkon kanoniseen oikeuteen liittyviä esittely- ja asiantuntijatehtäviä kirkolliskokouksessa tai kirkollishallituksessa hoitavan työntekijän on oltava ortodoksisen kirkon jäsen. Niistä tehtävistä, joissa työskentelevien on oltava ortodoksisen kirkon jäseniä, säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Kirkon ja seurakuntien työntekijöiden muista kelpoisuusvaatimuksista säädetään kirkkojärjestyksessä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa kirkolliskokouksen jäsenenä ja kirkollishallituksen asiantuntijajäsenenä olevien toimikauteen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olevia säännöksiä.

Helsingissä 7.11.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Veera Ruoho kok
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2017 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut
istuntoasiainneuvos Henri Helo